

RADOVAN DÁVID

vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Hmotněprávní a procesní aspekty vyživovací povinnosti k dítěti“

**Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí
Instituce akreditovaná u Ministerstva vnitra ČR**

Termín a místo konání: 31. července 2026 od 9:00
online

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

sedmnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, osmnáctiletá praxe lektora právnických fakult v Brně a Bratislavě, patnáctiletá praxe v oblasti vzdělávání úředníků, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Vyživovací povinnost patří k nejcitlivějším a nejčastěji projednávaným oblastem rodinného práva. Nejde přitom jen o určení částky, kterou má jeden z rodičů přispívat na výživu dítěte, ale o hlubší otázku rovnováhy práv a povinností mezi rodiči, dítětem a státem. Výživné je totiž výrazem nejen rodičovské odpovědnosti, ale také zárukou zachování důstojnosti dítěte a jeho práva podílet se na životní úrovni svých rodičů. Právní úprava vyživovací povinnosti tak stojí na pomezí hmotného a procesního práva, dotýká se sociální politiky, ekonomických otázek i lidskoprávních standardů.

Seminář podává komplexní výklad hmotněprávních i procesních aspektů vyživovací povinnosti k dítěti podle občanského zákoníku, zákona o zvláštních řízeních soudních, občanského soudního řádu a navazujících předpisů. Zvláštní pozornost bude věnována roli orgánu sociálně-právní ochrany dětí při ochraně práv dítěte, procesním možnostem jeho zastupování a intervencím při neplnění vyživovací povinnosti. Významnou část programu tvoří také praktické otázky dokazování, změn poměrů, dohody rodičů a jejich schvalování soudem.

Součástí výkladu bude i institut náhradního výživného, který se stal klíčovým nástrojem pomoci dětem ohroženým neplněním povinnosti ze strany rodiče. Účastníci se seznámí s novou koncepcí výživného v souvislosti s novelou účinnou od 1. 1. 2026, která přináší nejen terminologické změny, ale i nové principy určování výživného, zohlednění majetkových poměrů rodiče, potenciality příjmů a možnost budoucích korekcí.

Na konci vzdělávacího programu bude účastník schopen:

- definovat právní rámec vyživovací povinnosti v českém právu
- vysvětlit vztah mezi hmotněprávní a procesní úpravou výživného
- identifikovat povinné subjekty vyživovací povinnosti
- rozlišit druhy vyživovací povinnosti podle občanského zákoníku
- posoudit, kdy je dána neschopnost dítěte se samostatně živit
- uplatnit zásadu stejné životní úrovně jako hlavní kritérium určení výživného
- navrhnout výši výživného podle tabulek a judikatury
- využít zásadu vyšetřovací a zohlednit potencialitu příjmů rodiče
- sepsat návrh na zahájení řízení o výživném jménem dítěte
- zastupovat dítě v řízení o uložení nebo změně vyživovací povinnosti
- uplatnit práva dítěte při uzavření dohody mezi rodiči
- vysvětlit pravidla pro změnu poměrů a nové rozhodnutí o výživném
- orientovat se v systému náhradního výživného a jeho procesních náležitostech
- koordinovat spolupráci mezi OSPOD, soudem a úřadem práce
- zohlednit dopady exekuce a insolvence na plnění výživného

Obsah kurzu:

1. Princip nejlepšího zájmu dítěte ve vztahu k výživnému

- Výživné jako součást práva dítěte na důstojnost a rozvoj osobnosti
- Zakotvení principu v Úmluvě o právech dítěte
- Závazky České republiky vůči OSN a Výboru pro práva dítěte
- Vztah mezi nejlepším zájmem dítěte a vyživovací povinností rodičů
- Blaho dítěte a právo na materiální zabezpečení
- Úloha OSPOD při ochraně zájmu dítěte
- Hranice mezi právem dítěte a povinností rodiče
- Judikatura Ústavního soudu k rovnosti životní úrovně

2. Hmotněprávní rámec vyživovací povinnosti

- Základní právní úprava v občanském zákoníku (§ 910–923)
- Ústavní zakotvení v Listině a mezinárodních úmluvách
- Vyživovací povinnost mezi rodiči a dětmi
- Rozdíl mezi vyživovací povinností nezletilých a zletilých dětí
- Vyživovací povinnost prarodičů a dalších předků
- Dohoda rodičů a její limity
- Výživné mezi manžely, bývalými partnery a po rozvodu
- Výživné neprovdané matky a dítěte narozeného mimo manželství

3. Určování výše výživného

- Základní kritéria: schopnosti, možnosti, majetkové poměry, odůvodněné potřeby
- Zásada stejné životní úrovně jako preferenční hledisko
- Doporučující tabulky Ministerstva spravedlnosti
- Motivace a výchovná funkce výživného
- Zohlednění potenciality příjmů u nepracujících rodičů
- Fikce příjmu a její aplikace v judikatuře
- Dohody rodičů – výhody, rizika a schvalování soudem
- Možnost rozhodnutí se zohledněním budoucích změn poměrů

4. Soudní řízení o výživném

- Zahájení řízení a účastníci

- Procesní způsobilost dítěte a jeho zastoupení
- Kolizní opatrovník a jeho úloha
- Spojení s řízením o rodičovství či úpravě péče
- Dokazování příjmů, majetku a životní úrovně
- Vyšetřovací zásada a volné hodnocení důkazů
- Domněnky příjmu a nejjistitelnost poměrů
- Chyby při posuzování potřeb dítěte a životní úrovně rodiče

5. Dohody o výživném a jejich soudní schválení

- Podmínky uzavření dohody mezi rodiči
- Význam písemné formy a její účinky
- Dohoda jako exekuční titul
- Posouzení souladu dohody se zájmem dítěte
- Možnost zásahu OSPOD při rozporu se zájmem dítěte
- Revize a zrušení dohody při změně poměrů
- Schvalovací postup soudem
- Příklady z praxe

6. Změny poměrů a nové rozhodnutí o výživném

- Právní úprava v § 923 občanského zákoníku
- Předpoklady pro podání návrhu
- Rozlišování dočasných a trvalých změn
- Ekonomické, zdravotní a rodinné okolnosti
- Retroaktivita a účinnost nového rozhodnutí
- Možnost dohody rodičů o úpravě výživného
- Judikatura k výkladu „změny poměrů“
- Praktické příklady z praxe

7. Neplnění vyživovací povinnosti a role OSPOD

- Identifikace neplnění a jeho následky
- Možnost zásahu OSPOD z moci úřední
- Pomoc při sepisování návrhů a zastupování dítěte
- Vztah mezi OSPOD a soudem
- Povinnost informovat o zahájeném řízení
- Zastupování dítěte v případě kolize zájmů
- Etické aspekty a ochrana osobních údajů
- Prevence eskalace konfliktů mezi rodiči

8. Výživné a jeho vymáhání

- Vykonatelnost soudního rozhodnutí
- Vymáhání běžného a dlužného výživného
- Exekuce a výkon rozhodnutí v praxi
- Možnost pozastavení řidičského oprávnění
- Vymáhání soudem neschválených dohod
- Úroky z prodlení a postoupení pohledávky
- Výživné jako přednostní pohledávka v exekuci
- Spolupráce s exekutory a soudy

9. Výživné v insolvenčním řízení

- Postavení výživného jako zapodstatované pohledávky
- Možnost přihlášení do insolvenčního řízení
- Ochrana výživného při oddlužení rodiče
- Právo dítěte na přednostní uspokojení
- Povinnost dlužníka informovat o vyživovacích závazcích

- Součinnost insolvenčního správce s OSPOD
- Změna výživného během insolvence
- Praktické příklady z praxe

10. Náhradní výživné a jeho procesní režim

- Zákon č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném
- Podmínky nároku – vykonatelný titul a zahájené vymáhání
- Maximální výše a délka poskytování (72 měsíců)
- Postavení rodiče a pečující osoby
- Povinnost předkládat doklady a hlásit změny
- Vrácení dávky při dodatečném uhrazení výživného
- Povinnost platit výživné státu prostřednictvím ÚP
- Možnost kombinace s jinými dávkami

11. Novela právní úpravy od 1. 1. 2026

- Nové pojetí pojmů péče a výživy
- Zrušení dělení péče na výlučnou, střídavou a společnou
- Možnost ponechání dítěte ve společné péči bez úpravy soudem
- Rozhodování o výživném s výhledem budoucích změn
- Zohlednění majetkových poměrů a potenciality příjmů
- Nové možnosti postoupení pohledávky
- Posílení principu rovné životní úrovně
- Změny v koncepci náhradního výživného

12. Diskuse a závěr školení